Товариство з обмеженою відповідальністю
Науково-дослідний інститут
«Автопром»

Система захисту інформації

ЛОЗА™-2

версія 4.2.0

ІНСТРУКЦІЯ КОРИСТУВАЧА СИСТЕМИ

ЛОЗА-2-4.І3.02.3

ТОВ НДІ “Автопром”
Київ, 2015

Зміст

1 Загальні положення 3

2 Порядок роботи в системі 4

2.1 Ім’я, пароль та ключовий диск користувача 4

2.1.1 Ім’я користувача 4

2.1.2 Пароль користувача 4

2.1.3 Ключовий диск користувача 5

2.2 Початок роботи 6

2.3 Повідомлення під час роботи 8

2.4 Захист інформації у період відсутності користувача 8

2.5 Закінчення роботи 10

1 Загальні положення

Документ призначений для користувачів, які працюють із системою захисту інформації ЛОЗА-2. Він містить загальні правила роботи в системі, необхідні всім користувачам, незалежно від ролі, яку вони виконують.

Система ЛОЗА-2 випускається у двох конфігураціях, “Підвищена безпека” та “Стандартна безпека”. Найбільш суттєві відмінності між ними, які впливають на роботу користувачів, описані нижче.

Користувачі системи ЛОЗА-2 повинні мати базові навички роботи з обчислювальною технікою, з операційною системою Windows XP/Vista/7/8/8.1/10/2008/2012 та із програмами MS Word та MS Excel із набору MS Office 2003/2007/2010/2013.

2 Порядок роботи в системі

Працювати за комп'ютером можуть тільки користувачі системи ЛОЗА-2. Користувачі Windows, які не є користувачами системи ЛОЗА-2, не можуть увійти до комп'ютера.

2.1 Ім'я, пароль та ключовий диск користувача

Для роботи в системі кожний користувач отримує від адміністратора безпеки ім'я та пароль. За необхідності користувач отримує також ключовий диск, необхідний для автентифікації, який поряд із паролем використовуватиметься для підтвердження особистості користувача.

Використання ключових дисків у конфігурації "Підвищена безпека" є обов'язковим, у конфігурації "Стандартна безпека" відповідні параметри встановлюються адміністратором безпеки.

2.1.1 Ім'я користувача

Ім'я користувача не залежить від регістра і визначається адміністратором безпеки за правилами, прийнятими у Windows:

– може містити до 20 символів за винятком таких:

" / \ [ ] : ; | = , + * ? < >

– не може містити лиш крапки та пропуски.

2.1.2 Пароль користувача

Пароль для першого входу в систему визначається адміністратором безпеки. Під час першого входу система пропонує користувачеві змінити пароль (якщо адміністратор безпеки не відміняє вимогу зміни пароля). Таким чином, пароль користувача знатиме тільки він сам. Користувач повинен своєчасно (орієнтовно – раз на місяць) змінювати пароль. Для зміни пароля необхідно натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* та кнопку *Смена пароля* (*Зміна пароля*). Вікно, призначене для зміни пароля для Windows XP, наведене на рис 2.1. Для Windows Vista/7 та вищих версій відповідній діалог незначно відрізняється від стандартного діалогу Windows (рис. 2.2).

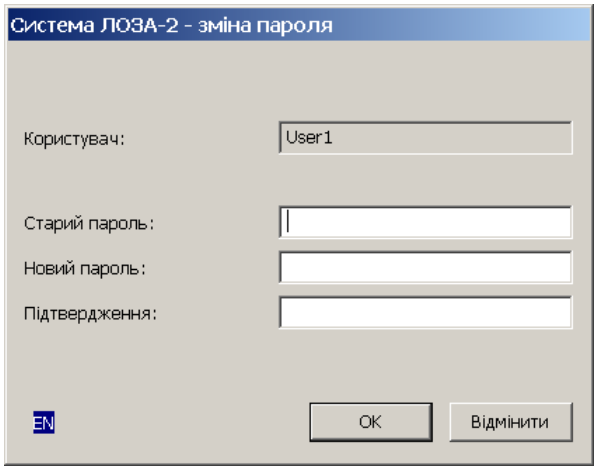

Рисунок 2.1

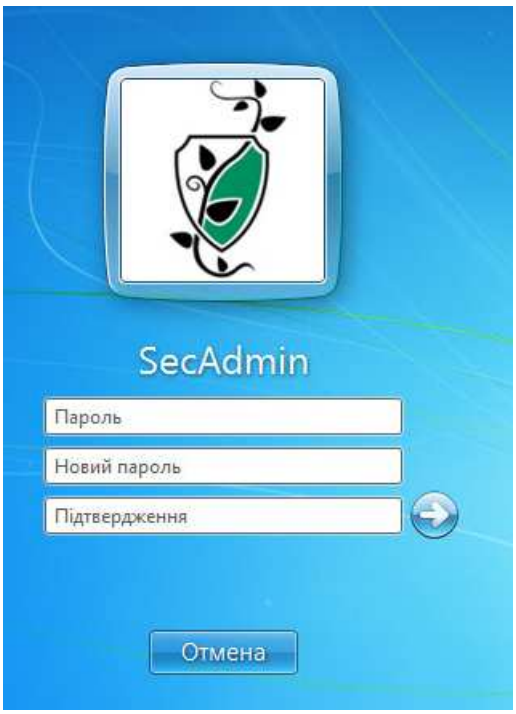

Рисунок 2.2

У конфігурації “Підвищена безпека” пароль повинен задовольняти таким обмеженням:

а) містити не менше 6 символів;

б) містити символи хоча б із трьох наборів із наведених чотирьох:

– прописні літери латинського, російського та українського алфавітів: A,B,C,D,…,Z, А, Б,…Я;

– строкові літери латинського, російського та українського алфавітів: a,b,c,d,…,z, а, б,…я;

– цифри: 0,1,2,3,…,9;

– спеціальні символи:

~ ` ! @ # $ % ^ & * ( ) _ - + = | \ { } [ ] : ; ” ’ < > , . ?

в) не містити у собі ім’я користувача чи частину його повного імені;

г) відрізнятись від двох попередніх паролів користувача

У конфігурації «Стандартна безпека» обмеження, які вимоги до паролів визначаються адміністратором.

Коли наближається термін зміни пароля, при реєстрації користувач отримує повідомлення про це під час входу до системи. Якщо пароль не буде змінений вчасно, система змусить користувача зробити це під час чергового входу до системи.

2.1.3 Ключовий диск користувача

Як ключові диски можуть використовуватись дискети, знімні диски USB Flash, CD/DVD-диски та електронні ключі «Кристал-1».

Кожний користувач може мати два ключові диски – основний та резервний, які надають йому однакові повноваження.

Перед тим як видати користувачеві його ключовий диск, адміністратор безпеки повинен ініціалізувати його.

Один і той же ключовий диск може використовуватись на декількох комп’ютерах із системою ЛОЗА-2.

Адміністратор безпеки встановлює, коли саме система перевіряє наявність ключового диска. Ця перевірка може виконуватись:

- під час входу користувача до Windows;
- під час роботи користувача у Windows.

Якщо встановлена перевірка ключових дисків під час роботи у Windows, ключовий диск має бути встановлений постійно під час роботи користувача за комп'ютером. Одразу після видалення ключового диска комп'ютер автоматично блокується, а для того, щоб його розблокувати, необхідно встановити ключовий диск (п. 2.4).

2.2 Початок роботи

Для початку роботи в системі необхідно після відповідного запрошення натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* (рис. 2.3 для Windows XP, 2.4 - для інших ОС).

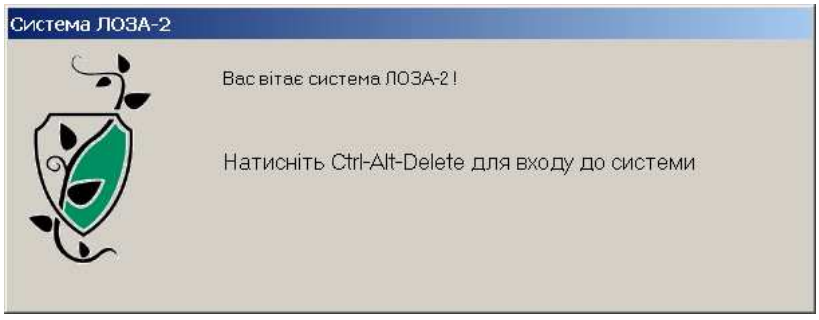

Рисунок 2.3

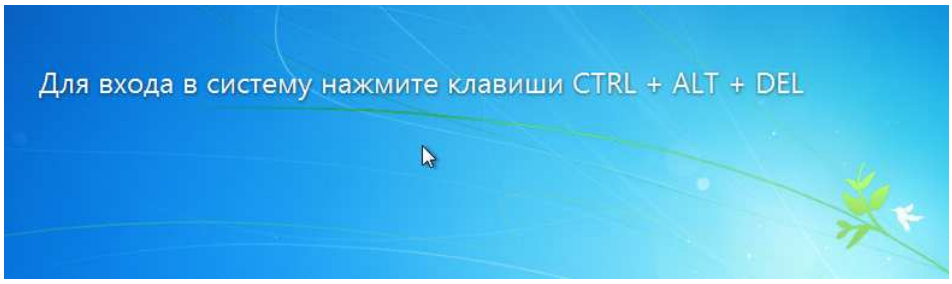

Рисунок 2.4

Далі необхідно зареєструватись в системі, тобто ввести своє ім'я і пароль та, за необхідності, встановити ключовий диск. Вигляд панелі входу для Windows XP наведено на рисунку 2.5.

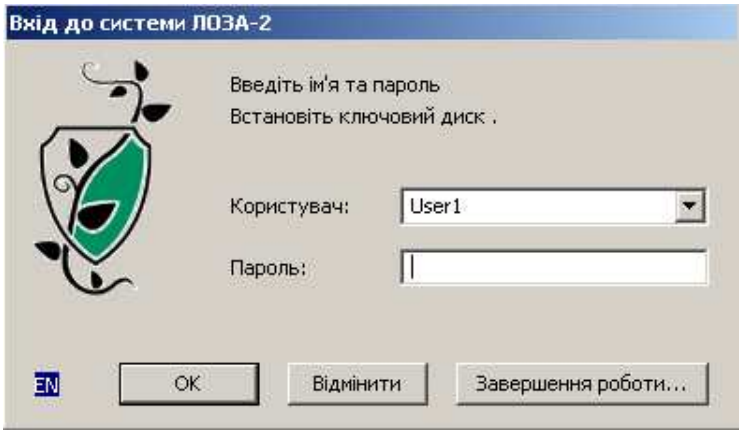

Рисунок 2.5

Для Windows Vista/7 та вищих версій перелік користувачів відображається у вигляді іконок. При великій кількості користувачів системи ЛОЗА-2 (більше 15) іконки розташовуються у такій послідовності:

- спочатку в алфавітному порядку піктограми користувачів, які входили в систему на цьому комп'ютері (від 1 до 15 залежно від їх фактичної наявності);

- далі в алфавітному порядку піктограми усіх інших користувачів.

Вигляд екрану входу для цих систем наведено на рисунку 2.6.

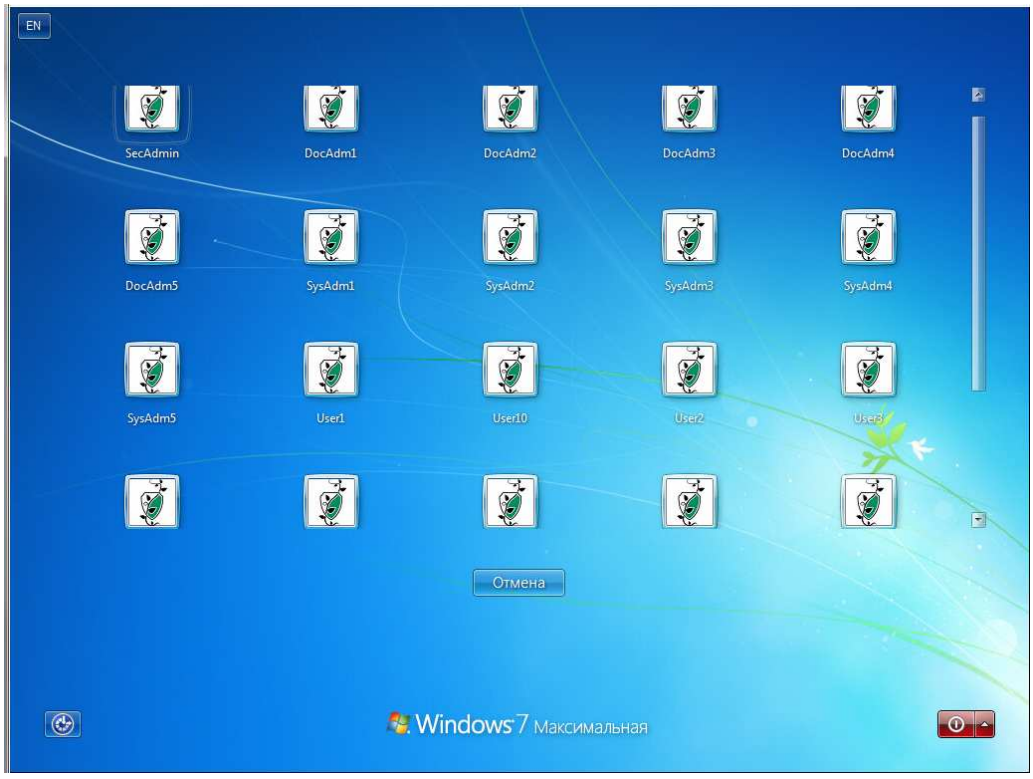

Рисунок 2.6

У випадку, коли ім'я або пароль декілька разів вводяться невірно (кількість спроб задається адміністратором безпеки, звичайно – 3), обліковий запис користувача блокується. Враховуються також невдалі спроби введення пароля під час

розблокування комп’ютера та зміни пароля. Розблокувати обліковий запис може тільки адміністратор безпеки.

2.3 Повідомлення під час роботи

Під час роботи в системі користувач може отримати повідомлення про аварійне завершення роботи. У такому випадку користувач має закінчити роботу з усіма програмами.

2.4 Захист інформації у період відсутності користувача

Після входу користувача до системи всі дії на комп’ютері виконуються від його імені, тому до виходу із системи комп’ютер не можна залишати без нагляду. Виконання цієї вимоги не дає можливості іншим користувачам отримати доступ до інформації від імені користувача, що зареєструвався.

У разі необхідності залишити комп’ютер на короткий час необхідно заблокувати комп’ютер. Для цього необхідно натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* і у вікні, що з’явиться на екрані для Windows XP (рис. 2.7), – кнопку *Блокування*.

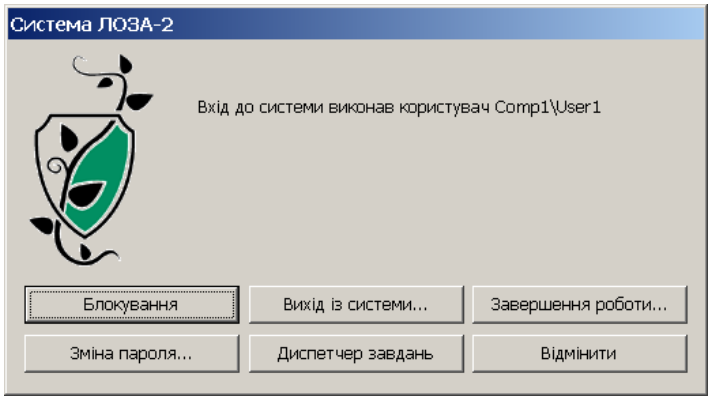

Рисунок 2.7

Для інших операційних систем потрібно вибрати рядок "Блокировать компьютер" (рисунок 2.8).

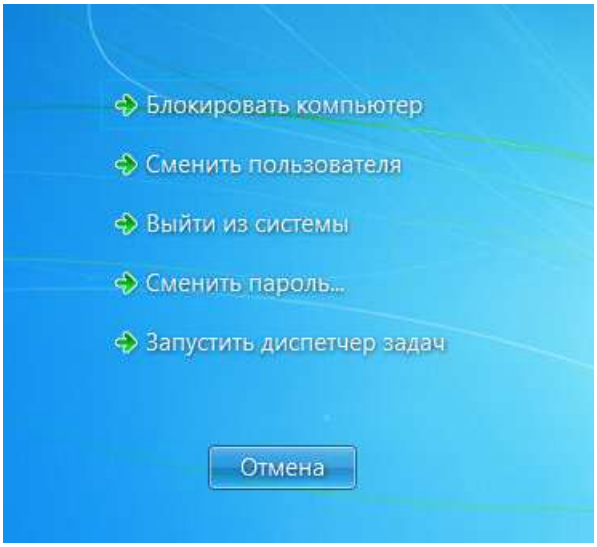

Рисунок 2.8

Після цього доступ до комп’ютера буде заблокований (рис. 2.9 для Windows XP, 2.10 для інших ОС), і робота на ньому стане неможливою до зняття блокування.

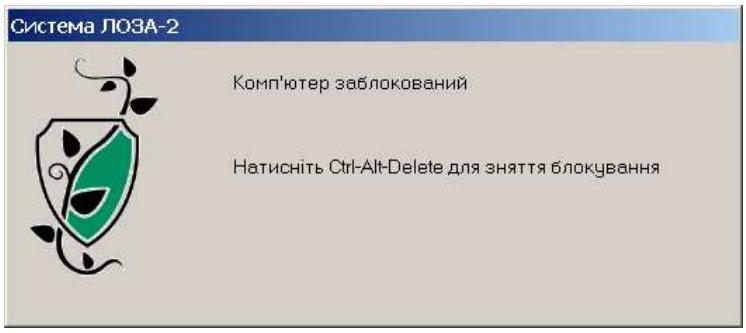

Рисунок 2.9

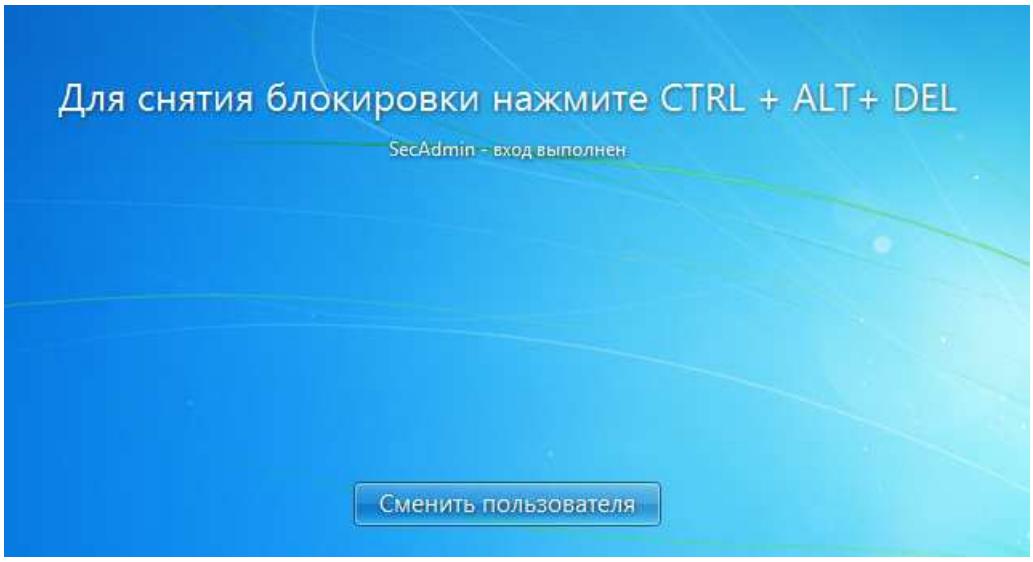

Рисунок 2.10

Для того щоб зняти блокування (рис. 2.11 для Windows XP, 2.12 для інших ОС), необхідно:

– натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete*;
– ввести своє ім’я і пароль та, за необхідності, встановити ключовий диск.

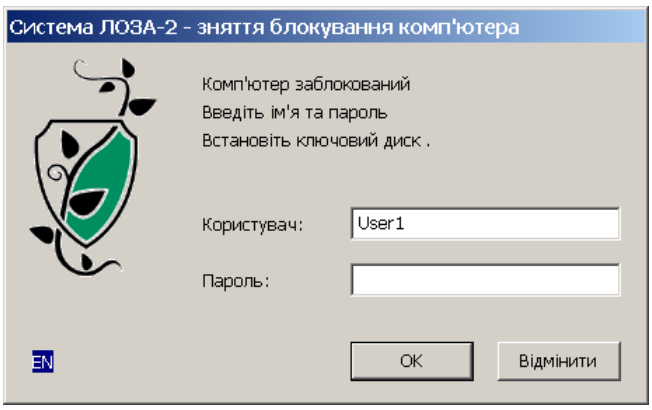

Рисунок 2.11

Рисунок 2.12

2.5 Закінчення роботи

Закінчити роботу в системі можна будь-яким стандартним шляхом, прийнятим у Windows – наприклад, за допомогою кнопки *Пуск*, або натиснувши комбінацію клавіш клавіші *Ctrl+Alt+Delete*.

Після натискання клавіш *Ctrl+Alt+Delete* на екрані з'являється вікно (рис. 2.13 для Windows XP), у якому необхідно обрати спосіб завершення роботи.

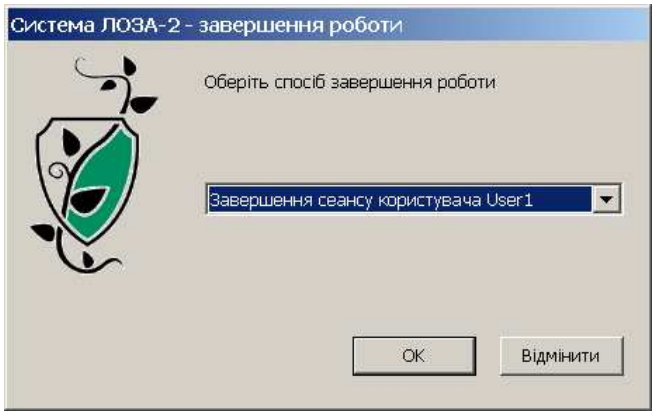

Рисунок 2.13

Робота може бути завершена одним із таких трьох способів:

- завершення сеансу;
- завершення роботи;
- перезавантаження.

Для інших операційних систем мають місце такі самі способи завершення сеансу роботи. Картинка вибору наведена на рисунку 2.14.

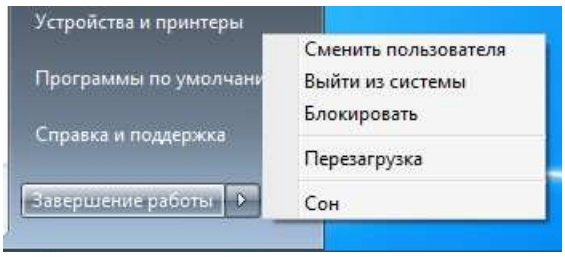
Устройства и принтеры
Программы по умолчани
Справка и поддержка
Завершение работы
Сменить пользователя
Выйти из системы
Блокировать
Перезагрузка
Сон

Рисунок 2.14